

GAZETA MUZEALNA

nr 74/sierpień 2009 r.,
str. I-III

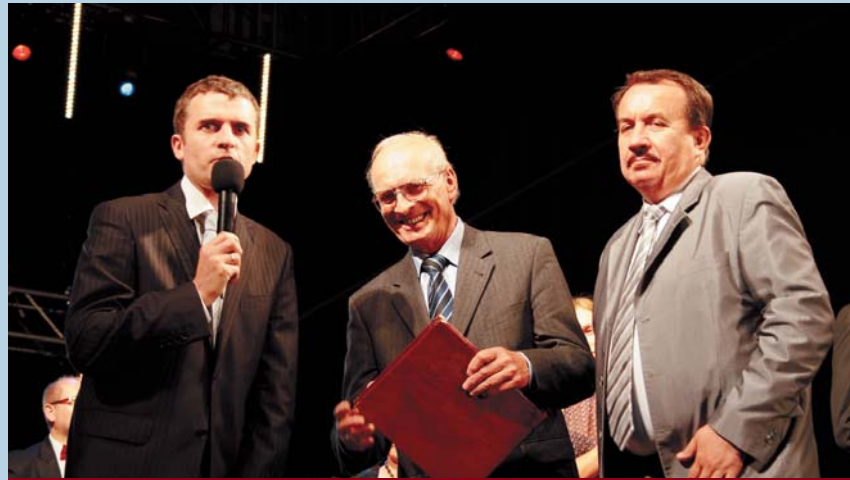
MIESIĘCZNIK MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH

III SUMMER MUSIC FESTIVAL – WIELICZKA 2009

W dniach 4 - 12 lipca odbył się w Wieliczce III Summer Music Festival – Wieliczka 2009. W tym roku mieliśmy okazję wysłuchać ośmiu wspaniałych koncertów, które zachwyciły nie tylko melomanów. Podziwialiśmy czołowych artystów z całej Polski oraz zagranicy, którzy swoim talentem ujęli publiczność. Występy odbywały się w najpiękniejszych wnętrzach i plenerach Wieliczki m. in. w Muzeum Żup Krakowskich (w Zamku Żupnym), hotelu Turówka, auli Starostwa Powiatowego oraz w komorach: A. Długosza i Warszawa w kopalni wielickiej. Organizatorem festiwalu było Polskie Towarzystwo Straussovskie, a współorganizatorem Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka.

Program festiwalu został tak skomponowany, aby każdy mógł znaleźć w nim coś dla siebie. Festiwal rozpoczął „Koncert trzech tenorów” z udziałem Pawła Skaluby, Dariusza Stachury i Adama Zdunikowskiego oraz Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Zabrzańskiej pod dyrekcją Sławomira Chrzanowskiego. Utalentowani, przystojni, z poczuciem humoru soliści nawiązali wspaniały kontakt ze słuchaczami. Ciekawostką koncertu było pojawienie się na widowni Pary Młodej, która akurat świętowała swoje zaślubiny w restauracji Królewska. Młodzi zatańczyli przed liczną zgromadzoną publicznością - takiego ślubu nie zapomną do końca życia, to dopiero było wesele.

W niedzielę 5 lipca, niedaleko Pałacu Konopków, zbudowano estradę i widownię na potrzeby drugiego koncertu festiwalowego. Wczesnym wieczorem rozpoczęła się „Wielki Koncert Galowy”, w którym królowały przeboje muzyki rozrywkowej, musicalowej i filmowej, w wykonaniu Edyty Krzemieli, Sylwii Lorens, Ewy Romaniak, Moniki Węgiel, Leszka Świdzińskiego, Rafała Songana oraz Orkiestry OBLIGATO pod dyrekcją Jerzego Soberiko. Wyjątkową atrakcją był występ Teatru Rewiowego IMPERIUM z Rzeszowa, którego taneczki głęboko zapadły w pamięć wszystkich słuchaczy.

Uroczystego otwarcia festiwalu dokonali burmistrz Artur Kozioł, dyrektor Muzeum prof. Antoni Jodłowski, wicemarszałek Wojciech Kozak.

Podczas koncertu odbyła się kwesta zorganizowana przez PCK w Wieliczce, na rzecz osób, które utraciły dorobek swojego życia w wyniku obfitych opadów i powodzi w Małopolsce. Dzięki hojności widzów, na potrzeby poszkodowanych zebrano 2 471, 28 złotych i 5 USD.

W bogatym festiwalowym programie nie zabrakło humoru i piosenki kabaretowej. Katarzyna Zielińska i Katarzyna Jamróz, wraz z zespołem Grupa MoCarta i pianistą Markiem Hudaszkiem wystąpiły w koncercie pt. „Przyjaciółki, czyli jak zrobić kabaret”. Liryczne, refleksyjne i dynamiczne piosenki, niepowtarzalny humor Grupy MoCarta i wspaniała atmosfera sprawiły, że wszyscy po koncercie wyszli rozbawieni, a także lekko zadumani. Koncert odbył się w pięknie oświetlonej komorze A. Długosza, w podziemnej ekspozycji Muzeum Żup Krakowskich.

Stałym punktem Festiwalu jest recital fortepianowy, który corocznie odbywa się w holu ekskluzywnego hotelu Turówka. W tym roku wykonawcą jego była koncertująca po świecie, młoda chińska artystka Man Li Szczepańska, która z wielkim temperamentem i precyzją, zaprezentowała znane

i popularne miniatury fortepianowe. Energia pianistki, siła jej uderzenia i subtelnie piana, a także świeże interpretacje wróżą młodej artystce wielką karierę. Ciekawostką koncertu był utwór chińskiego współczesnego kompozytora.

Wielkim powodzeniem cieszył się również koncert olsztyńskiej grupy Czerwony Tulipan, która wystąpiła w sali widowiskowej Wielickiego Magistratu. Popularni w Polsce artyści zaprezentowali pełne zadumy piosenki literackie, tryskające humorem piosenki kabaretowe, a także żartobliwe wiersze. Niezapomnianych wrażeń dostarczył występ młodej, utalentowanej aktorki Teatru Współczesnego z Warszawy Moniki Węgiel, która wystąpiła z recitalem piosenki francuskiej „Triumf życia i miłości”. Artystce towarzyszyła Orkiestra OBLIGATO pod kierownictwem Jerzego Soberiko. W programie obok utworów Edith Piaf znalazły się utwory z repertuaru Jacquesa Brela, Lizy Minelli, Ewy Demarczyk i Czesława Niemena. Monika Węgiel w brawurowy sposób pokonała wszelkie trudności, a niemiłknące brawa i owacja na stojąco świadczyły, że koncert ten był jednym z najmocniejszych punktów programu festiwalowego. Koncert, który odbył się w komorze Warszawa w Kopalni Soli w Wieliczce został zarejestrowany przez TVP Oddział Kraków i zostanie wyemitowany na antenie TVP.

W przedostatnim dniu festiwalu z atrakcyjnym programem wystąpił zespół „The Reivers”, założony przez mieszkającego w Krakowie Szkota - Lindseya Davidsona. Lider zespołu grający na dudach, na borderpipes i na wielkich dudach szkockich porwał publiczność wykonując zarówno utwory szkockie jak i swoje własne kompozycje. Do udziału w koncercie Davidson zaprosił śpiewaczkę Katarzynę Wiwer-Monitę, która z wyjątkową kulturą wykonała pieśni do słów szkockiego poety Roberta Burnsa. Dodatkową atrakcją był

„Koncert Trzech Tenorów” - Paweł Skaluba, Dariusz Stachura, Adam Zdunikowski.

krótki „kurs” tańca szkockiego, a także zabawa z publicznością, które rozbawiły i sprawiły, że po zakończeniu koncertu wiele dyskutowano i wymieniano doświadczenia.

Finał Festiwalu, koncert „Odyseja muzyczna - Musica Bella”, który odbył się na dziedzińcu Zamku Żupnego 12 lipca, zgromadził ok. 1600 osób. Był pięknym zwieńczeniem

„Odyseja Muzyczna - Musica Bella” - (od lewej) Krystyna Tyburowska, Edyta Piasecka, Aleksandra Resztik.

niezwykłej muzycznej przygody jaką był III Summer Music Festival - Wieliczka 2009. Na scenie pojawili się znani i lubiani soliści: Krystyna Tyburowska, Edyta Piasecka, Aleksandra Resztik, Tadeusz Szlenkier, Leszek Świdziński

i Rafał Songan oraz Orkiestra OBLIGATO pod dyrekcją Jerzego Sobeńko. Na program złożyły się uwertury, arie i duety operowe, z dwudziestu najpopularniejszych oper świata. Usłyszeliśmy m.in. „Marsz triumfalny” z opery Aida, „Arię torreadora” z opery Carmen, „La donna e mobile” z opery Rigoletto, czy słynne „Tańce połowieckie” z opery Książę Igor. Świetny repertuar w zamkowej scenarii, wspaniałe głosy, wyborne interpretacje i piękne słoneczne popołudnie, a później ciepły, „włoski” wieczór, będziemy wszyscy wspominać z przyjemnością, z niecierpliwością oczekując kolejnej już IV edycji.

Zamykając festiwal, wicemarszałek Województwa Małopolskiego - Wojciech Kozak wraz z burmistrzem Wieliczki - Arturem Koziołem stwierdzili, że go nie zamykają tylko ogłaszając przerwę w festiwalu, trwającą 360 dni.

Grupa MoCarta

Oznacza to, że festiwal może liczyć na ich wsparcie.

To nie koniec koncertów w Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka. Zapraszamy na cykl spotkań „Popołudnie ze Strausssem” w ostatnią niedzielę, sierpnia i września. W tym ostatnim, w komorze Długosza, będzie śpiewał znany w świecie tenor Wiesław Ochman.

Henryk Uhryński i Jerzy Sobeńko

Projekt realizowany przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego i Gminy Wieliczka

Partnerzy: Kopalnia Soli w Wieliczce, Starostwo Powiatowe Wieliczka

Sponsorzy: Softnet, Krakowski Bank Spółdzielczy, „Agro-Progress” Sp. z o.o. Barwice, Hotel Turówka, Drukarnia Multipress, PKP Przewozy Regionalne, HiPrint PPZ Przybtkowo Sp. z o.o.

Patronat medialny: Radio VOX, TVP Kraków, Polska Gazeta Krakowska

Skarby bractw i cechów na ziemiach polskich

- wystawa czasowa prezentowana w Zamku Żupnym w dniach 18.08 – 15.11.2009

W dobie pracy w nowoczesnych, wielkich korporacjach pojęcia związane z dawnymi cechami odchodzą powoli w zapomnienie. Warto jednak przypomnieć, że zawodowe grupy nie są naszym wynalazkiem. Już wiele wieków temu ludzie pracujący w podobnych profesjach - aby przetrwać i chronić swe interesy - łączyli się w zawodowe grupy - cechy, bractwa lub kongregacje. Ich działalność była oczywiście związana z wieloma materialnymi świadectwami zawodowej aktywności. Akcesoria cechowe dotyczyły funkcjonowania tych organizacji na płaszczyźnie administracyjno - prawnej, obrzędowej, religijnej, a czasem nawet wojskowej. Wspomniane zabytki, nie zawsze doceniane nie tylko ze względu na swe walory artystyczne, ale również źródłoznawcze, stanowią bazę wystawy czasowej prezentowanej w Zamku Żupnym od 18 sierpnia do 15 listopada br. Celem ekspozycji jest przedstawienie bogactwa kultury materialnej oraz duchowej cechów, bractw i organizacji zawodowych działających na terenach dzisiejszych ziem polskich.

Dzięki przychylności kilkudziesięciu muzeów, fundacji, instytucji kościelnych i organizacji rzemieślniczych udało się zgromadzić wiele cennych, bogato zdobionych przedmiotów związanych z historią bractw, cechów czy kongregacji. Na prezentowanej wystawie nie mogło oczywiście zabraknąć obiektów stanowiących istotny element dziejów dwóch małych miejscowości południowej Polski - Wieliczki i Bochni. Wśród skarbów wielicko-bocheńskich korporacji zawodowych odnaleźć dziś można wyjątkowy przykład rzemiosła artystycznego - ufundowany przez żupnika Seweryna Bonera i ofiarowany w 1534 r. Bractwu Kopaczy w Wieliczce róg to symbol bogactwa, jakim w okresie renesansu dla królewskiego skarbu były krakowskie żupy solne. Sam róg ozdobiony jest trzema okuciami srebrnymi, na których widnieje m. in. herb Bractwa Kopaczy. Ten sam herb umieszczony został na, przechowywanym dziś w parafii św. Klemensa, złożonym kielichu z XVI w.

Obok wielicko-bocheńskich „skarbów” na wystawie znajdują się obiekty związane z organizacjami zawodowymi działającymi na terenach ziem polskich.

W 1564 r. ufundowany został kolejny wyjątkowy zabytek (reprezentowany w kopii) - srebrny kur symbol Krakowskiego Bractwa Kurkowego. Najwyższy poziom artystyczny reprezentują także eksponaty związane z Krakowską Kongregacją Kupiecką: srebrny puchar w kształcie okrętu z ok. 1620 r., laska starszego bractwa oraz mosiężna lada i relikwiarz - oba z motywem okrętu - symbolu kupieckiej działalności członków Kongregacji.

Wystawa będzie obfitowała w liczne przykłady kunsztu rzemieślniczego, zwłaszcza złotnictwa, z XVI-XVIII w.: kufle, wilkowy, dzbany i konwie. Dzieła te zazwyczaj zdobiono inskrypcjami, znakami cechowymi lub przedstawieniami świętych patronów. Ważne miejsce w życiu i funk-

cjonowaniu dawnych cechów odgrywała sfera sakralna, reprezentowana przez: pasykyki, krucyfiksy i obrazy patronów cechowych.

Mamy nadzieję, że wśród tej ogromnej różnorodności prezentowanych zabytków, różnych materiałów, technik artystycznych, każdy zwiedzający znajdzie coś co go zainteresuje, a wszyscy zauważą ogromne bogactwo tradycji dawnych cechów, którego współcześni rzemieślnicy zapewne nawet nie podejrzewają.

Barbara Konwerska

Patronat medialny: Radio VOX, TVP KRAKÓW, Polska Gazeta Krakowska, Mówią Wieki, TTG Polska

Mistrzostwo miniatur - unikatowe formy solniczek

Prawdziwe miniatury rzeźbiarskie można odkryć wśród solniczek w kolekcji Muzeum Żup Krakowskich. Wspaniałe dzieła sztuki złotniczej oraz ceramicznej, kruche i cenne, wywołują podziw dla precyzji twórców, którzy w mikroskopijnej skali potrafili opracować liczne, mistyczne detale.

Zaświadcza o tym para solniczek srebrnych w formie sani zaprzężonych w łabędzie i powożonych przez amorki. Solniczki o złożonych pojemnikach na sól, wyposażonych w dodatkowe szklane wkłady mierzą zaledwie 7 cm wysokości, a pokrywają je bogata dekoracja. Powstały w Niemczech po 1888 r.

Podobnie jak z solą, tak i z przedmiotami do serwowania soli na stołach, wiązała się bogata obyczajowość i symbolika. Daje temu wyraz sentencja łacińska, którą wygrawerowano na wieczku innej niedawno nabytej do zbiorów muzealnych solniczki. W wolnym przekładzie głosi ona: „Ten szczęśliwy, komu na stole błyszczą solniczka posiadana po przodkach”. Słowa nawiązują do pieśni Horacego pt. „Pragnienie spokoju”:

„Żyje się dobrze na małym, gdy błyszczą
Na zgrzebnym stole solniczka po przodkach,
A snów ulotnych nie płoszy lęk ani
Obłeśna chciwość.”

(Horacy, Oda II, 16, tłum. Z. Kubiak)

Klementyna Ochniak-Dudek

Ładniejszy Zamek Żupny

Jeszcze tego nie widać, ale już wkrótce Zamek stanie się ładniejszy - na wiele kolejnych lat. Remont jest możliwy także dzięki znacznym środkom przeznaczonym przez Artura Kozioła burmistrza Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka. Dzięki pieniądзом odnowiona zostanie elewacja „Domu pośród Żupy”, najstarszego budynku zamkowego kompleksu.

Sala Gotycka

świadczy o ważnym wydarzeniu

Sala Gotycka Zamku Żupnego stała się dobrą oparą dla istotnego dla Wieliczki wydarzenia - przekazania najważniejszej decyzji inwestycyjnej Wieliczki.

Główny Geolog i Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Kraju, Henryk Jacek Jezierski, przekazał 29 czerwca 2009 r. burmistrzowi Wieliczki Arturowi Koziołowi decyzję ministerstwa o dofinansowaniu ze środków unijnych inwestycji w kwocie ok. 76 mln zł netto (całkowity jej koszt wynosi 110 mln złotych brut-

to), dotyczącej Budowy kanalizacji w Gminie Wieliczka w ramach pierwszego naboru Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego reprezentował Członek Zarządu Wojciech Kozak.

Małgorzata Bogucka

Terminarz wydarzeń kulturalnych sierpień 2009 r.

ZAMEK ŻUPNY

Czynny od 1 maja - 31 sierpnia w godz. 9.00 - 20.00, codziennie z wyjątkiem poniedziałków.

wystawa: „Skarby bractw i cechów na ziemiach polskich”
18 sierpnia - 15 listopada 2009 r.

Celem wystawy „Skarby bractw i cechów na ziemiach polskich” jest podkreślenie bogactwa kultury materialnej i duchowej cechów, bractw i organizacji zawodowych działających na terenach dzisiejszych ziem polskich, a w Wieliczce związanych z kopalnią funkcjonującą od końca XIII w.

Patronat medialny: Radio VOX, TVP KRAKÓW, Polska Gazeta Krakowska, Mówią Wieki, TTG Polska

wystawa: „Ekslibris muzyczny” ze zbiorów Krzysztofa Kmiecia
4 lipca - 31 sierpnia

trzeci koncert z XVI cyklu „Popołudnie ze Strausssem” 30.08, godz. 16.00

Wykonawcy: Orkiestra Strausowska OBLIGATO oraz Anna Dzionek - sopran, solistka Teatru Muzycznego w Łodzi

Patronat medialny: Radio VOX, TVP KRAKÓW, Polska Gazeta Krakowska

EKSPOZYCJA NA III POZIOMIE KOPALNI SOLI

Czynna w godz. 7.30 - 19.30

wystawy:

stała „Wzajemność pradziejowe i wczesnośredniowieczne” w komorze Russegger III

czasowa „Awit Szubert - pierwszy fotograf wielickiej kopalni” w komorze Maria Teresa III

15.04 - 27.09

„Ekslibris muzyczny”

W czasie imprezy III Summer Music Festival (4 lipca) oprócz słuchania wspaniałych operowych wykonawców, można było uczestniczyć w otwarciu ciekawej wystawy, tematycznie także związanej z muzyką, pt. „Ekslibris muzyczny” ze zbiorów Krzysztofa Kmiecia.

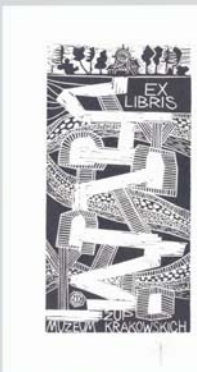
Ekslibris jest niewielką grafiką, „oryginalnym podpisem” właściciela książki, który

w ten sposób wyraża szacunek i dbałość o nią. Z czasem funkcja dekoracyjna zaczęła górować na użytkową - ekslibris stał się dziedziną grafiki artystycznej, a co za tym idzie przedmiotem kolekcjonerstwa, konkursów i wystaw.

Krzysztof Kmieć, autor wystawy, tworzy ekslibrisy z wyjątkową pasją, jest też wnikliwym obserwatorem precyzyjnie oddając „ducha” danej osoby. Przez 20 lat swojej działalności artysta stworzył ponad 2500 małych dzieł sztuki. Powstały ekslibrisy dla farmaceutów, dziennikarzy, sportowców, lekarzy, naukowców, himalaistów. Szczególne miejsce w kolekcji zajmuje ekslibris muzyczny i właśnie ekslibrisy muzyków i miłośników muzyki będą prezentowane w Muzeum. Podziwiając ekspozycję zauważymy ekslibrisy znanych osób m. in: Anny Marii Jopek, Krzysztofa Pendereckiego, Stanisława Sojki, Krzysztofa Turnau, Piotra Skrzyneckiego, Jacka Kaczmarskiego, Nigela Kennedy'ego, Antoniego Krupy. Ekspozycja przybliży tajemniczy świat tych małych dzieł sztuki plastycznej, a także pokazuje jak w oryginalny i zabawny sposób można „sportretować” osobę - w ekslibrisie Marka Niedźwiedzkiego zamiast atrybutów radia zobaczymy... pluszowego misia.

Zapraszamy do oglądania tej niecodziennej wystawy - a może zachęci Państwa do zrobienia własnego ekslibrisu?

Piotr Chwalba

MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH WIELICZKA

ul. Zamkowa 8, 32-020 Wieliczka

tel. (012) 289 16 00, fax 278 30 28,

promocja@muzeum.wieliczka.pl

www.muzeum.wieliczka.pl

Redaktor naczelny: prof. dr hab. A. Jodłowski

Redakcja: E. Bednarowska-Guzik, M. Piera

Opracowanie graficzne: E. Giżycka

Zdjęcia: A. Grzybowski, M. Bogucka